

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA
SALA CONTENCIOSA ADMINISTRATIVA
SECCIÓ CINQUENA

Recurs Ordinari núm. 118/2010

SENTÈNCIA Nº 316/2012

Il·lms. Srs.:

President:

Sr. JOAQUÍN JOSÉ ORTIZ BLASCO

Magistrats:

Sr. ALBERTO ANDRÉS PEREIRA

Sr. JUAN FERNANDO HORCAJADA MOYA

Sr. EDUARD PARICIO RALLO

A la Ciutat de Barcelona, a 23 de maig de 2012.

La Sala contenciós administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, secció cinquena, ha pronunciat la següent **sentència** en el recurs contenciós administratiu núm. 118/2010, interposat per **D. Alberto Fernández Díaz, president del Grup Municipal del Partit Popular en el Excmo. Ajuntament de Barcelona**, representat per la Procuradora Sra. Dª Judith Moscatel i Vivet i dirigit pel Lletrat Sr. D. Jorge Buxadé, contra **l'Ajuntament de Barcelona**, representat pel procurador D. Jesús Sanz López i dirigit per la Lletrada Sra. D^a. Anna Aguilar i Camprubí. Ha estat ponent el Magistrat **Il·lm. Sr. Eduard Paricio Rallo**, que expressa el parer de la Sala.

ANTECEDENTS

PRIMER.- En data 24 de març de 2010 la representació de la part actora va presentar en la secretaria d'aquesta Sala escrit d'interposició del present recurs contra el Reglament aprovat pel Plenari del Consell Municipal, en sessió del dia 05/02/2010 sobre l'ús de la Llengua Catalana de l'Ajuntament de Barcelona, publicat al B.O.P. de Barcelona de data 13/02/2010, nombre 38.

SEGON.- En data 3 de setembre de 2010 el grup municipal recurrent va presentar escrit de demanda mitjançant el qual va demanar sentència que declari la nul·litat dels articles 1; 2; 3.1, 3.2 i 3.3; 4.1 i 4.2; 5.2, 5.3 i 5.5; 6; 7; 8; 9; 12; 13; 14; 15; 17; 18; 19; 20.1, 20.2 i 22.3; i 27, així com els altres que la Sala consideri procedents.

Hom fonamenta el recurs en els següents motius:

A/ L'article 1.2 resulta nul en allò que supera l'àmbit intern o merament organitzatiu de l'Ajuntament, per infracció dels articles 30, 31 i 32 de la Llei 1/98 de política lingüística així com els principis d'igualtat, llibertat d'empresa, atenent alhora a la competència estatal en matèria de contractes; B/ La nul·litat de l'article 2, en la mida que es limita a referir-se al català com llengua d'ús normal ometent el castellà, amb violació del principi de cooficialitat; C/ La nul·litat dels altres preceptes que imposen l'ús exclusiu del català, com ara l'article 3, apartats 1, 2, 3 i 4, article 4.1, article 8; article 12; article 14.1, article 17.1 i article 18; D/ La nul·litat dels preceptes que declaren directament o indirectament la preferència del català sobre el castellà, per infracció de l'article 3 de la Constitució Espanyola, l'article 6 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i la sentència del Tribunal Constitucional núm. 31/2010. En aquest cas, es troben els articles 2, 4.2, 5, apartats 2, 3 i 5, articles 6, 7, 9, 10, 13 i 17.2; E/ La infracció del principi de cooficialitat i la legislació bàsica en matèria de funcionaris, específicament els articles 19.1 i 2, 20.1 i 2 i 22.3; F/ L'article 15 resulta nul en la mida que imposa als càrrecs municipals la utilització del català, vulnerant el dret d'opció lingüística i infringint alhora el dret de sufragi passiu de l'article 23 CE; H/ L'article 27 tampoc resulta admissible per imposar la retolació i senyalització en una sola llengua, amb infracció de l'article 3 CE.

L'actora afegeix altres motius singulars de nul·litat que afecten els següents preceptes: l'article 6, en la mida que sotmet als ciutadans a una càrrega desproporcionada de sol·licitar la comunicació en castellà; l'article 7, que imposa una llengua al personal; els articles 9 i 10, atès que no resulta admissible la comunicació en català als residents en l'àmbit lingüístic català, amb infracció del règim establert a l'article 36 de la Llei 30/92. Finalment, qüestiona l'article 13 en la mida que no preveu la publicació de les disposicions de caràcter general en castellà, amb infracció de l'article 8 de la Llei 1/98.

TERCER.- Per la seva part, la representació de l'Administració demandada va formular contestació a la demanda en què, d'acord amb els fets i fonaments al·legats, va demanar la desestimació d'aquest recurs i la imposició de les costes processals a l'actora.

QUART.- Mitjançant resolució de data 6 d'abril de 2011 es va fixar la quantia d'aquest procés com indeterminada. Atès que no hi ha discrepàncies sobre els fets, es va denegar la recepció a prova, després del que les parts van formular conclusions tot ratificant llurs respectives pretensions.

Acte seguit, es va assenyalar dia i hora per a la votació i resolució, diligència que va tenir lloc en la data fixada.

FONAMENTS DE DRET

PRIMER.- Segons el que s'ha esmentat, el motiu de fons que informa aquest recurs es refereix a la vulneració del règim d'oficialitat de les llengües, específicament la marginació o exclusió del castellà tant en les activitats internes com externes de l'Ajuntament. En aquest sentit l'actora invoca la jurisprudència emesa pel Tribunal Constitucional i pel Tribunal Suprem en matèria d'oficialitat lingüística i també les sentències dictades per aquesta mateixa Sala.

En abordar aquesta qüestió, convé tenir present que la llengua és socialment percebuda com una part molt significativa de la cultura i la identitat col·lectiva, de forma que el sentiment de menysteniment de la llengua que cadascú considera pròpia ocasiona un greuge subjectiu que és comprensible. En aquest sentit, la llengua catalana ha patit un greuge històric que ha justificat l'esforç de reconeixement i normalització en la recent etapa constitucional. Alhora, els recurrents palesen un sentiment paral·lel de greuge davant el que entenen una imposició del català a l'Administració amb el correlatiu desplaçament de la llengua castellana. Una i altra posició responen a sentiments legítims. Això no obstant, estem davant d'un conflicte que té una naturalesa essencialment política, per tant aliena a la funció judicial. En aquest context, el que ens pertoca és aplicar la Llei. Llei, que, cal recordar-ho, és precisament l'expressió de la voluntat popular articulada en un àmbit polític com és el Parlament. Així doncs, cal estar a la Llei i alhora a la interpretació que han anat configurant els òrgans que culminen el nostre sistema, singularment el Tribunal Constitucional. No pot ser d'una altra forma d'acord amb allò que disposa l'article 5.1 de la Llei

Orgànica del Poder Judicial.

SEGON.- La configuració legal de l'oficialitat de les llengües queda definida a l'article 3 de la Constitució Espanyola i a l'Estatut d'Autonomia, essencialment l'article 6. En aquests preceptes es disposa que el castellà és la llengua oficial de l'Estat, llengua que tots els espanyols tenen el dret d'utilitzar i el deure de conèixer. Alhora, com a llengua pròpia de Catalunya, el català és llengua oficial i d'ús normal.

La Constitució no defineix el concepte de llengua oficial, això és, el seu abast i conseqüències. El Tribunal Constitucional va posar de manifest aquesta circumstància en la sentència núm. 82/86 i va abordar la qüestió a partir d'un plantejament essencialment empíric: *“es oficial una llengua, independentement de su realidad y su peso como fenómeno social, cuando es reconocida por los poderes públicos como medio de comunicación en y entre ellos y en su relación con los sujetos privados, con plena validez y efectos jurídicos”*. En aquesta definició el concepte es limita a una dimensió concreta que és la de la validesa jurídica de la llengua. Ja des d'un bon principi, però, es va configurar la llengua oficial com un dret subjectiu: el dret dels ciutadans a utilitzar l'idioma de la seva elecció i a relacionar-se amb els poders imposant la seva opció. Un dret que va quedar reconegut ja a la Llei 7/83 de normalització lingüística -article 8- i que l'article 6.2 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya ha incorporat. Conseqüència d'aquest dret individual és que les Administracions queden obligades a respectar l'elecció del ciutadà, de forma que resten en una posició de disponibilitat lingüística.

D'aquest plantejament inicial no es dedueix que l'oficialitat hagi de comportar necessàriament un deure d'ús administratiu d'una o altra llengua més enllà d'allò que es deriva de l'obligació d'atendre els ciutadans en la llengua oficial de la seva elecció.

A partir d'aquesta situació la jurisprudència constitucional ha admès la qualificació del català com llengua d'ús normal per les Administracions mentre que no comporti imposició. Específicament en l'àmbit de l'administració educativa ja d'antuvi el Tribunal va admetre el català com a llengua usual o habitual -STC 337/94-.

El Tribunal Suprem ha abordat així mateix aquesta qüestió en diverses sentències. Hom pot destacar els següents pronunciaments:

- Resulta admissible que per llei autonòmica es disposi l'ús prioritari del gallec si es respecta el model lingüístic constitucional i, per tant, el dret del ciutadà a utilitzar el castellà, tenint en compte que en l'ús intern no queden afectats els drets subjectius (STS de 25 de setembre de 2000).

- El Col·legi d'Advocats pot utilitzar el català com medi normal de comunicació en la seva relació amb els col·legiats en el ben entès que el bilingüisme no comporta l'obligació de l'Administració pública de produir la totalitat dels documents que publiqui o subscrigui en les dos llengües oficials, sense que la utilització de la llengua cooficial comporti discriminació (STS de 26 de febrer de 1996, recurs núm. 1367/93 i de 22 de maig de 2007, recurs núm. 4417/03).

- La imposició de l'eusquera amb exclusió d'altres llengües és contrària a l'article 3 CE (STS de 24 de maig de 1999, recurs núm. 5715/93).

- L'obligació que tots els càrrecs municipals s'expressin necessàriament en eusquera resulta contrària a l'article 3 CE (STS de 24 de maig de 1999, recurs núm. 5715/93). Així mateix, la utilització excloent de l'eusquera en els impresos interns, rètols de despatxos, segells, impresos destinats als ciutadans, inscripcions a registres administratius i senyals de trànsit no resulta admissible en la mida que furta el coneixement de la informació als que no entenen aquesta llengua amb la consegüent discriminació (STS de 26 de gener de 2000, recurs núm. 66/94).

- Pel que fa als funcionaris és inicialment admissible l'exigència de l'eusquera per accedir als llocs de treball en els casos i amb la intensitat necessària per atendre la llibertat d'elecció dels ciutadans, en el ben entès que es pot admetre aquesta situació en un entorn de predomini de població de llengua basca (STS de 26 de gener de 2000, recurs núm. 66/94).

- És acceptable que els topònims tinguin com única forma oficial la de la llengua gallega, llevat la denominació de les províncies (STS de 25 de setembre de 2000, rec. núm. 7249/94). El mateix succeeix amb la retolació pública (STS de 15 d'octubre de 2002, recurs núm. 9527/98).

TERCER.- Aquesta mateixa Sala ha abordat també la convivència lingüística a les administracions públiques, concretament a les sentències núm. 50/2001 de 18 de gener i núm. 1230/03 de 3 de desembre, a propòsit de normes d'ús del català a les Universitats Rovira Virgili i Pompeu Fabra i també a la sentència núm. 372/2004 de 19 de març de 2004 referida al reglament de l'ús del català de l'Ajuntament de Sabadell. Ha entès la Sala en les anteriors sentències que la configuració del català com llengua pròpia i d'ús normal no afecta ni exclou el castellà com a llengua igualment oficial. Així mateix, ha considerat que els articles 2, 3, 9, 10 i DF 1^a de la Llei 1/87 de política lingüística tenen encaix constitucional si s'entén que el seu mandat es refereix a l'ús normal del català en les actuacions internes de les Administracions públiques, en les relacions entre institucions i en les comunicacions amb persones físiques i jurídiques, de forma que la utilització del català no és excloent del castellà.

En conseqüència, s'han considerat admissibles els preceptes que es refereixen a l'ús normal i general del català, sense que la manca de referència al castellà signifiqui necessàriament la seva exclusió, com també s'ha admès a la sentència de 27 de juny de 2003 l'elecció del català per defecte en la redacció dels documents notarials tot vinculant aquesta elecció a la finalitat de foment de la llengua en un context en què no es constata imposició lingüística. També ha admès la Sala la legitimitat de la redacció en català dels contractes, per no suposar una imposició personalitzada al contractista, així com l'exigència de coneixement del català als funcionaris i al personal, d'acord en aquest cas amb la jurisprudència del Tribunal Suprem. Per la mateixa raó, s'ha declarat la nul·litat dels preceptes que prescriuen l'ús del català en termes absoluts o excloents del castellà. Així ha succeït respecte les actuacions internes de l'Ajuntament, la redacció de les actes de les sessions, dels expedients, documentació, impresos o els rètols.

Val a dir, però que l'anterior jurisprudència s'ha d'adaptar necessàriament a dos novetats rellevants que s'han produït amb posterioritat. L'una és la publicació de la Llei orgànica 7/2006 que va aprovar el nou Estatut d'Autonomia de Catalunya i l'altra és la sentència del Tribunal constitucional núm. 31/2010 referida al mateix.

QUART.- En efecte, el Tribuna Constitucional va abordar intensament la qüestió de la llengua en la sentència 31/2010. Els pronunciaments més significatius en allò que aquí interessa, són els següents:

- La posició de les llengües oficials és de paritat jurídica per a tots els poders públics radicats a Catalunya. La qualificació del català com a llengua pròpia no té rellevància pel que fa a la seva posició legal ni justifica una utilització preferent del poder públic. En aquest sentit, totes dues llengües són d'ús normal. En conseqüència, la qualificació jurídica del català com llengua d'ús preferent és inconstitucional (FJ 14).
- La vinculació dels poders públics a l'oficialitat de la llengua depèn de la seu territorial del poder en qüestió, de forma que els poders no radicats a Catalunya no queden vinculats a la llengua cooficial (FL 21).
- No hi ha un deure general de coneixement del català paral·lel al que existeix respecte el castellà, sense perjudici d'excepcions singulars com ara en l'àmbit de l'ensenyament o en determinades relacions de subjecció especial (FJ 14).
- La disponibilitat lingüística de les empreses privades és predicable de l'empresa com a tal, no de les persones físiques que la integren (FL 22).

- La utilització del català en les actuacions internes i en les relacions externes dels contractistes és admissible en la mida que exerceixen funcions públiques (FJ 23).

- El poder de disposició lingüística rau en els ciutadans i el dret dels mateixos a rebre les comunicacions en castellà, s'ha de fer efectiu sense formalitats o condicions que comportin una càrrega o obligació (FJ 23).

CINQUÈ.- Respecte el reglament que ací s'impugna, cal fer una consideració inicial en el sentit que no té la finalitat de regular l'ús de les llengües oficials, és a dir, no té el sentit d'un manual lingüístic general sinó que es limita a regular l'ús d'una de les dues llengües oficials. És ben cert que la regulació d'una i altra llengua resulta asimètrica en allò que es refereix a la densitat normativa ja que, mentre que el català ha estat reglamentat al detall, no succeeix el mateix amb el castellà. En efecte, l'Estat es limita a regular l'ús de les llengües oficials en l'àmbit de l'Administració estatal, però no inclou una regulació general del castellà al conjunt de les Administracions públiques (article 36 de la Llei 30/92). Ara bé, això no afecta l'estatut general del castellà com a llengua oficial en la configuració establerta a l'Ordenament general atenent a la jurisprudència esmentada, del propi Estatut d'autonomia i de la Llei de política lingüística.

En definitiva, el reglament impugnat es limita a l'ús d'una de les dues llengües oficials, de forma que les omissions referides a l'ús del castellà no poden ser interpretades com una marginació d'aquesta llengua doncs el seu ús normal és un imperatiu que deriva de la mateixa Constitució, de l'Estatut d'autonomia - articles 6.2, 32 i 33- i de la Llei de política lingüística -articles 3, 4, 9 i 10-.

La mateixa sentència 31/10 ha utilitzat abastament una forma d'interpretació conforme, essencialment en matèria competencial, en el sentit que l'Estatut no esdevé inconstitucional per omissió o per regulació desequilibrada si el marc jurídic general permet mantenir l'equilibri jurídic exigible. De la mateixa manera el reglament ací impugnat resulta admissible en els preceptes que es limiten a establir l'ús d'una sola de les llengües oficials si la normalitat de l'altra llengua resulta igualment exigible d'acord amb l'ordenament general.

Així doncs, són inicialment acceptables les referències a una única llengua en la mida que no perjudiquin la utilització addicional de l'altra llengua. Certament l'ordenament no imposa la comunicació bilingüe. Aquesta és una opció organitzativa i és raonable que aquesta alternativa pugui aixecar reticències si la presència simultània de les dues llengües planteja problemes d'espai, d'intel·ligibilitat o altres, o bé quan la lateralitat de les dues llengües fa absurda aquesta alternativa, per exemple quan la diferència es limita a una lletra o un accent. El Tribunal Suprem s'ha manifestat en el sentit que el bilingüisme no és exigible (STS de 26 de març de 1996, recurs núm. 1367/93). Ara bé, es tracta

d'una opció perfectament possible des d'un punt de vista jurídic, opció que permet l'ús absolut d'una llengua sense qüestionar l'ús normal de l'altra llengua.

En conseqüència són inicialment admissibles els articles que es refereixen només a l'ús del català, sempre que no incorporin referències a l'exclusivitat d'aquest ús, això és, mentre que permetin un ús normalitzat paral·lel del castellà encara que no s'hi refereixin. No són acceptables en canvi els preceptes que desequilibrin la paritat en la posició jurídica d'ambdós llengües oficials; això és, els que configuren una posició de prevalença o preferència del català sobre el castellà o viceversa.

SISÈ.- A la vista dels anteriors fonaments, cal abordar la impugnació del reglament de l'ús de la llengua catalana de l'Ajuntament de Barcelona sobre la base dels següents paràmetres:

A/ L'article 1 resulta jurídicament admissible en allò que es refereix al simple reenviament a la normativa general. Pel que fa a la utilització del català pels concessionaris o contractistes, cal admetre aquest precepte en els termes de la sentència 31/2010; això és, en la mida que aquells actuïn en la gestió de serveis públics, de forma que l'estatut lingüístic s'associa al servei i no a la persona del concessionari. Respecte les persones vinculades per convenis de col·laboració, subvenció i tècniques similars, el precepte rep el recolzament de l'article 50.5 de l'Estatut d'autonomia i dels articles 31 i 33 de la Llei de política lingüística. Cal tenir en compte alhora el deure de comunicació i disposició lingüística establert respecte les empreses privades en general, plantejament específicament admès pel Tribunal Constitucional d'acord amb la finalitat de normalització lingüística i en atenció als drets dels usuaris.

B/ L'article 2 resulta inadmissible en la mida que configura el català com a llengua d'ús preferent.

C/ En allò que es refereix a la utilització de la llengua en l'àmbit intern, l'article 3 es refereix únicament al català. Com s'ha argumentat, aquest plantejament no resulta per si sol inconstitucional. Succeeix que el mateix enunciat es troba als articles 2.2.a, 9.1 i 10.1 de la Llei de política lingüística i a l'article 50.5 de l'Estatut d'Autonomia, plantejament que va ser abordat a la sentència 31/2010 sense més objeccions que la necessitat que l'elecció del ciutadà no quedi sotmesa a càrregues.

Cal reiterar que l'ús exhaustiu del català en les actuacions internes no resulta necessàriament il·legal en la mida que aquesta previsió no exclou en si mateixa l'ús paral·lel i normalitzat del castellà. La paritat jurídica d'ambdós llengües a la que es refereix el Tribunal Constitucional comporta que quan més intensa és la regulació de l'ús d'una llengua, més intensitat haurà de rebre també l'altra. Si

no fos així estaríem en una situació d'ús preferent d'una de les llengües, situació que el Tribunal descarta. De la mateixa forma seria igualment admissible una regulació en els mateixos termes referida a la llengua castellana.

Cal admetre per les mateixes raons l'article 8 referit a l'atorgament de contractes i escriptures i l'article 18 sobre els registres administratius

D/ Respecte les relacions contractuals, resulta admissible la imposició del català en la mida que l'Ajuntament actua en aquest cas com consumidor, en el ben entès que l'obligació es refereix en abstracte al contractista i no a persones físiques concretes. D'altra banda, la comunicació dels contractistes a tercers prevista a l'article 4.2 respon al deure exigible als comerciants en conjunt.

E/ L'article 5.3 es refereix a les comunicacions adreçades als ciutadans amb caràcter general. Aquest precepte resulta acceptable en la interpretació efectuada al fonament anterior, en el ben entès que l'article 50.5 de l'Estatut d'autonomia preveu la comunicació de les administracions públiques en català.

El Tribunal Suprem ha convalidat específicament aquest plantejament en la sentència abans esmentada de 26 de març de 1996, sense que aquesta possibilitat afecti el dret d'igualtat. En la mateixa situació es troba l'article 17, referit a la publicitat institucional.

L'article 14.1 es refereix als llibres, revistes, opuscles i publicacions, els missatges institucionals i la propaganda. Certament, aquest precepte limita la possibilitat d'utilitzar altres llengües a la promoció i als usos turístics. Ara bé, no s'ha de concloure necessàriament que el castellà es troba limitat a aquesta excepció, limitació que no seria acceptable en els termes esmentats. Del sentit general del precepte es pot deduir que la referència a altres llengües afecta a llengües no oficials. Interpretat d'aquesta manera cal estar a la jurisprudència emesa per aquesta mateixa Sala i secció en el sentit que estem davant un ús normal del català que no exclou l'ús també normal del castellà, independentment que es puguin utilitzar llengües no oficials quan els destinataris siguin persones de llengua estrangera.

Val a dir que els actes de comunicació als que es refereix aquest precepte poden afectar a un dret rellevant dels ciutadans com és el dret a rebre informació sobre l'activitat municipal -article 69 de la Llei 7/85 de bases del règim local-, dret que és pressupost necessari per exercir el dret de participació i control. Estem en conseqüència davant d'un deure municipal directament vinculat a la transparència i a l'imperatiu democràtic, deure que l'Ajuntament ha de satisfer sense discriminació per raó de la llengua del ciutadà destinatari.

L'article 14.2 no resulta qüestionable en la mida que es refereix a les llengües

oficials vigents als territoris als que s'adreça la informació, sense que se'n dedueixi cap exclusivitat. Per a la mateixa raó cal admetre l'article 14.3.

Pel que fa a la llengua als mitjans audiovisuals, la referència de l'article 14.4 a la utilització normal del català no exclou el castellà.

F/ Els articles 5.2, 5.3, 5.6 i 7 es refereixen a comunicacions adreçades a ciutadans singulars. En aquest cas, el dret de preferència lingüística l'exerceix el ciutadà i és l'administració que s'ha d'adaptar a aquesta elecció. Ja s'ha esmentat que el Tribunal Constitucional ha establert que aquesta opció no pot quedar sotmesa a una càrrega específica, plantejament que suposa un canvi respecte la jurisprudència ordinària emesa fins aleshores.

El cas és que en un context d'utilització normalitzada de les dues llengües, d'alguna forma s'ha d'exterioritzar l'elecció del ciutadà als efectes que l'administració pugui respondre adequadament. En aquest punt cal entendre que l'exteriorització de l'opció lingüística forma part de l'elecció mateixa. Ara bé, en els termes de la sentència esmentada no són acceptables les càrregues d'elecció que resultin feixugues o que situïn al ciutadà en una posició violenta o d'incomoditat innecessària, especialment quan l'administració actua en una posició d'autoritat. Per tant i independentment que l'administració actuï inicialment en una o altra llengua, cal que estigui atent a les circumstàncies que resulten indicatives de l'opció lingüística efectuada pel ciutadà. Així, en els procediments incoats a instància de part, cal respectar l'elecció del ciutadà que es manifesta en la llengua emprada en la sol·licitud o el recurs, com també la llengua manifestada en els escrits presentats per l'afectat en els procediments incoats d'ofici, o en la llengua que utilitza oralment en adreçar-se a l'administració o als seus agents. En tots aquests casos, resulta innecessari exigir una opció formal doncs es pot deduir clarament una opció implícita del ciutadà en utilitzar una o altra llengua en la seva interlocució amb l'administració. Pel que fa a l'oferta d'impresos o documentació, res no impedeix oferir-los en les dues versions. Altrament l'elecció la fa inicialment l'administració i no el ciutadà que és el titular del dret d'opció lingüística. En conseqüència, cal anul·lar els preceptes esmentats en la mida que introdueixen un règim d'opció lingüística que col·loca al ciutadà en una posició innecessàriament feixuga.

Respecte les comunicacions efectuades fora de l'àmbit lingüístic català, l'article 5.5 disposa la comunicació bilingüe, de forma que inicialment no hi ha problema, per bé que la comunicació en català no tingui sentit jurídic si el català no és llengua oficial pel destinatari.

En el cas de les comunicacions en l'àmbit lingüístic català -article 9-, cal estar a l'anterior plantejament del dret d'opció, en el ben entès que als efectes que ens ocupen caldrà entendre com àmbit lingüístic català el corresponent als territoris

en els que el català sigui llengua oficial.

G/ Pel que fa a la retolació i senyalització, l'article 12 imposa la llengua catalana, llevat la retolació de caràcter turístic que podrà ser en altres llengües a més del català, que ocuparà un lloc preferent. Cal estar en aquest punt a les consideracions efectuades a l'anterior apartat E/ pel que fa a l'article 14.1.

L'article 27.1 es refereix als rètols i senyalització viària i es limita a establir la necessitat del català, sense que aquest plantejament exclogui per sí mateix el castellà. A banda, el precepte inclou una expressa remissió a la normativa de trànsit, que en efecte imposa l'ús del castellà -article 56 de la Llei de tràfic, circulació de vehicles a motor i seguretat vial aprovada per Reial Decret legislatiu 339/90 i també l'article 138 del reglament general de circulació-. Per tant, no es pot constatar una causa de nul·litat en aquest precepte.

L'article 27.2 es refereix a la toponímia. En aquest cas la referència a la toponímia catalana està plantejada formalment com una elecció lingüística, encara que es tracta essencialment d'una preferència per la denominació original dels indrets i els accidents geogràfics. En aquest punt, el reglament té suport directe en l'article 18 de la Llei de política lingüística, precepte que resol el conflicte establint una única accepció oficial. El Tribunal Suprem va admetre aquest plantejament en sentència de 25 de setembre de 2000, recurs núm. 7249/94. Pel que fa la toponímia corresponent a indrets situats fora del territori de Catalunya, certament l'article 18 de la Llei de política lingüística obeeix a un plantejament molt més acurat en referir-se exclusivament als topònims de Catalunya. Ara bé, cal entendre que en aquest precepte el reglament impugnat no exclou la utilització del nom oficial dels topònims en la llengua corresponent.

H/ L'article 13 es refereix a la publicació de les disposicions generals de l'Ajuntament de Barcelona, en el sentit que s'han de publicar en català i, quan correspongui, també en castellà. Cal tenir en compte que la publicació és condició d'eficàcia jurídica de les disposicions, una eficàcia que pot anar més enllà de la ciutat de Barcelona i del territori de Catalunya. En aquest cas, entra en joc el dret dels que no són catalanoparlants a accedir a normes que els poden vincular o en tot cas els puguin interessar legítimament. Però és que d'altra banda, la versió castellana no pot ser tractada com una mera traducció, doncs constitueix una forma de la norma que té exactament el mateix valor que la forma catalana. En aquest punt la sentència del Tribunal Constitucional núm. 83/86 va rebutjar la prioritat o prevalença de la versió catalana sobre la castellana en un context menys extrem que el que ens ocupa doncs ambdues versions eren igualment oficials i una i altra es publicaven. En conseqüència, cal declarar la nul·litat d'aquest precepte.

I.- L'article 15 es refereix als càrrecs de l'administració municipal, siguin o no electes. En aquest cas, es tracta d'una imposició adreçada de forma

individualitzada a persones físiques. Un plantejament que va ser rebutjat pel Tribunal Suprem en sentència de 24 de maig de 1999 (recurs núm. 5715/93). Val a dir alhora, que en l'exercici del dret fonamental d'accedir, participar i exercir en les funcions públiques cal reconèixer el dret instrumental a expressar-se lliurement, inclosa l'elecció de la llengua. Una altra cosa és el deure dels càrrecs i del personal en general d'estar amatent al dret d'opció lingüística dels ciutadans, dret que imposa una llengua determinada al càrrec o servidor públic, però aquesta és una altra qüestió.

Certament l'article 15 està formulat en termes no excloents del castellà, però en aquest cas la nul·litat no deriva del règim d'oficialitat de les llengües sinó de la llibertat d'expressió lingüística vinculada al dret fonamental de l'article 23 de la Constitució.

J.- Els articles 19 i 20 són qüestionats en la mida que exigeixen al personal el coneixement de la llengua catalana. Cal remarcar, però, que es tracta en tots dos casos d'una exigència vinculada a les necessitats de la plaça o del lloc de treball, plantejament que ha estat admès ja d'antuvi en el nostre ordenament (Tribunal Constitucional, sentències 76/83 i 46/91, Tribunal Suprem, sentència de 26 de gener de 2000, recurs núm. 66/94). La normativa general reflecteix igualment aquesta exigència. En aquest sentit, l'article 56.2 de la Llei 7/07 de l'estatut bàsic de l'ocupació pública, l'article 11 de la Llei de política lingüística, els articles 287, 294 i 295 de la Llei municipal i del règim local de Catalunya. També en relació als funcionaris pertanyents als cossos d'habilitació nacional hi ha una previsió específica a la legislació bàsica, concretament a la disposició addicional segona, apartat 5.1, de l'Estatut bàsic de l'ocupació pública.

La referència a la formació que inclou l'article 22.3 resulta igualment admissible atès que no exclou la formació en altres llengües. Cal afegir que en la mida que el català sigui exigible al personal destinatari la qüestió es situa ja en un plànol diferent. Aquesta Sala i secció així ho va considerar en sentència de 19 de març de 2004.

SETÈ.- L'article 139 de la Llei jurisdiccional preveu la imposició de les costes processals a la part que sostingui l'acció o el recurs amb temeritat o mala fe, o bé quan d'una altra manera es faria perdre la finalitat al recurs. En el present cas no s'aprecien les anteriors circumstàncies.

Atesos els fonaments esmentats,

HEM RESOLT:

Primer.- Estimar parcialment el recurs interposat per D. Alberto Fernández Díaz, president del Grup Municipal del Partit Popular en el Excmo. Ajuntament de Barcelona, tot declarant la nul·litat dels següents preceptes del Reglament de l'ús de la llengua catalana de l'Ajuntament de Barcelona: article 2, en els incisos “preferent” i “de manera preferent”; els articles 5.2, 5.3, 6 i 7, en allò que es refereix a la càrrega del ciutadà d'explicitar la seva opció lingüística mitjançant una petició formal expressa; els articles 13 i 15.

Segon.- No efectuar pronunciament sobre les costes processals

Notifiquem aquesta sentència a les parts fent saber que contra la mateixa es pot interposar recurs de cassació davant el Tribunal Suprem, que es prepararà davant aquesta Sala en el termini de deu dies comptat des del següent al de la seva notificació

Porteu testimoniatge a les actuacions principals.

Així, per aquesta nostra sentència, ho pronunciem, manem i signem.

PUBLICACIÓ.- El dia d'avui i en audiència pública, l'Il·lm. Sr. Magistrat ponent ha llegit i publicat la sentència anterior. En dono fe.